

є складовою аналітичного інструментарію багатьох інших видів наукової діяльності та практики – управлінського обліку, фінансового менеджменту, стратегічного менеджменту, аудиту, контролю та інших. А тому відбувається розмивання предметних меж економічного аналізу, що, у підсумку, може призвести до втрати його позицій як виду наукової діяльності та практики господарювання. Віддаленим ефектом при реалізації такого негативного сценарію щодо економічного аналізу може бути перехід до елементарних, примітивних, малоінформативних, а, отже, непродуктивних аналітичних продуктів, що, водночас, знизить рівень корисності інформації, що продукується цими підсистемами, і підвищить рівень ризиків ухвалення неефективних управлінських рішень та потребуватиме зростання вартості інформаційних ресурсів.

Крім того, зростання рівня невизначеності середовища, необхідність урахування ризиків різного виду є причиною актуальності перегляду багатьох традиційних аналітичних методичних прийомів для зниження рівня асиметричності аналітичної інформації, яка реалізується, у підсумку, у збитки для заінтересованих сторін.

Отже, для забезпечення оптимального співвідношення „вигоди-витрати” в системі ухвалення і підтримки управлінських рішень стосовно підсистеми економічного аналізу питання економічної безпеки підприємства має розглядатись у безпосередньому взаємозв’язку з підвищенням його ролі і ваги.

УДК 657.633

Максімова В.Ф.,

д.е.н., професор, зав. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,
Одеський національний економічний університет

Албу Н.М.,

викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеський національний економічний університет

РОЗВИТОК СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СУТНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Для успішного управління суб’єктом господарювання менеджерам потрібна оперативна інформація про результати їх впливу на об’єкти управління. У цьому сенсі корпоративний контроль є необхідною, самостійною функцією управління. Удосконалення корпоративного внутрішнього контролю сприяє підвищенню ефективності процесів управління в компаніях і їх переходу на якісно новий рівень. Дослідники впровадження та розвитку внутрішнього економічного контролю на вітчизняних підприємствах вказують на відсутність в українському законодавстві такої організаційно-правової форми, як “корпорація”, а відтак – відсутність понять “корпоративне управління”, “корпоративний контроль”, “корпоративні інформаційні системи” [1; 2; 5]. Однак усі ці терміни мають право на життя і можуть бути прийнятні

для зручності при визначенні відповідних суб'єктів і процесів [4; 6].

Загальна проблема полягає у недостатньому висвітленні застосування системного підходу до інтегрування контролю, зокрема його комунікативної функції в управлінський процес, що ускладнює організацію внутрішнього контролю як системи в розгалужених економічних структурах.

Метою даної публікації є висвітлення результатів дослідження інформаційної сутності економічного контролю з точки зору системного підходу. Розглянута комунікативна властивість системи контролю; впорядковано визначення межі зовнішнього середовища, в середині якого функціонує система контролю; розроблені вимоги до інформації для потреб системи контролю; проведений аналіз традиційної інформаційної інфраструктури компанії; розглянута можливість створення інтегрованого комунікативного середовища в управлінні суб'єктом господарювання.

Мають сенс автори, котрі зазначають, що в контролі яскраво проявляється його інформаційна сутність. Він є універсальним засобом одержання інформації по каналах зворотнього зв'язку [4; 6].

Постає питання визначення межі зовнішнього середовища, в середині якого функціонує досліджувана система. Зовнішнє середовище організованих систем, як правило, ідентифікують з зовнішнім середовищем компанії - стан політичного, економічного, культурного середовища. При застосуванні системного підходу до контролю: спочатку формують "вихід", а саме мету системи контролю; аналізують вплив зовнішнього середовища на систему контролю; проводять заходи, які забезпечують високу якість "входу"; відповідність якості "процесу" вимогам "входу". Належну роль в управлінні підприємством контроль, як система, виконує у разі, коли: система здатна забезпечувати високоякісний прогноз параметрів її виходу; система контролю може формувати високоякісний "вхід", адекватний "виходу"; проходження організованих належним чином усіх стадій процесу контролю сприяє, або хоча б не заважає, зовнішнє середовище.

В наукових публікаціях зустрічається значна кількість термінів, в яких описують вимоги до якості інформації: правильність, точність, обґрунтованість, достовірність, надійність [3; 4]. Цей перелік доцільно доповнити такими вимогами, як своєчасність, оперативність надходження і використання інформації у процесі контролю; повнота – не повинно бути упущень суттєвої для управління інформації; деталізація – інформація повинна бути деталізованою за центрами витрат і центрами відповідальності; зрозумілість – інформація не повинна потребувати додаткових пояснень, розшифровок; аналітичність – інформація повинна бути корисною для всебічного її аналізу; релевантність – необхідність і корисність інформації для прийняття управлінських рішень; економічність – ефект від використання інформації повинен перевищувати витрати на її отримання; систематизованість – інформація повинна піддаватись чіткій систематизації відповідно до об'єктів контролю і його цілей.

Отже, доцільно зробити наступні висновки: комунікативна властивість системи внутрішнього контролю підтверджує можливість її дослідження з

точки зору системного підходу. Аналіз інформаційного забезпечення вказує на наявність ряду недоліків, що викликає утруднення внутрішнього контролю і управління компаніями. Проблеми інформаційного забезпечення внутрішнього контролю і корпоративного управління можуть бути успішно вирішені впровадженням в компаніях інтегрованої корпоративної інформаційної системи.

Література:

- 1.Артюх О.В., Максимова В.Ф. Інноваційний процес функціональної інтеграції в управлінні. – Проблеми науки. – № 10, 2007. – С. 14-20.
- 2.Влияние учетно-контрольной проблематики на управление предприятием // Максимова В.Ф. Научный сборник. – Том 2 . – Свищов: АИ «Ценов», 2013. – С. 39-45.
- 3.Крамаровский Л.М., Максимова В.Ф. Оценка качества учета: Монография. – М: Финансы и статистика, 1990. – 202 с.
- 4.Максимова В.Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку: Монографія. – К.: АВРІО, 2005. – 262 с.
- 5.Облік і контроль у механізмі реалізації ефективного управління: Монографія. – За заг.ред. В.Ф. Максимової. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 374 с.
- 6.Системний підхід до створення концепції внутрішнього економічного контролю діяльності промислового підприємства // Максимова В.Ф. Проблеми науки. - № 5, 2005. – С. 22-28.

УДК 657

Панков Д.А.,

д.э.н., профессор,

УО «Белорусский государственный экономический университет»

(г. Минск)

Мякинская В.В.,

соискатель экон. наук

УО «Белорусский государственный экономический университет»

(г. Минск)

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДОВ ЭКОНОМИЧЕСКОГО АНАЛИЗА КАК ИНСТРУМЕНТА ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА АУДИТА

Качество, как область научных исследований предметной области, определяется методологией аудита и направлениями ее совершенствования на основе синергетического эффекта взаимодействующих прикладных наук. Действующий порядок проведения аудита предполагает формирование обоснованного профессионального суждения на основе использования процедур получения аудиторских доказательств в значительной мере базирующиеся на традиционных методах экономического анализа. Аудиторский анализ сводится к экспресс-оценки финансового состояния и